

ORIGINAL

OKRESNÍ SOUD NOVÝ JIČÍN

Došlo - 5 - 08 - 2004 | hod. _____

Poč.stej. _____ příloh _____

Hodnota kolků _____

USNEŠENÍ

4To 35/2004

H T 194 / 97

Krajský soud v Ostravě jednal v neveřejném zasedání dne 28.6.2004 o stížnosti státního zástupce Okresního státního zastupitelství v Novém Jičíně proti usnesení Okresního soudu v Novém Jičíně ze dne 10.12.2003 č.j. 4T 194/97 - 461 a rozhodl **t a k t o**:

Stížnost státního zástupce v se podle § 148 odst. 1 písm.c) tr.ř. **z a m í t á**.

Odůvodnění

Napadeným usnesením okresní soud podle § 223/1 tr.ř. z důvodů uvedených v § 11/1b) tr.ř. zastavil trestní stíhání obžalovaných nar. v a nar. v pro trestný čin zneužívání pravomoci veřejného činitele podle § 158/1a)2c) tr.zák. spočívající v tom, že dne 14.4.1984 v době od 11.00 hod. do 18 00 hod. v Kopřivnici, okr. Nový Jičín v kanceláři Hotelu Stadion jako zástupce náčelníka Okresní správy sboru národní bezpečnosti, oddělení Státní bezpečnosti v Novém Jičíně a jako operativní pracovník Okresní správy sboru národní bezpečnosti, oddělení StB. Nový Jičín, násilím a pohrůžkami násilí přinutili Římskokatolického kněze nar. k podepsání spolupráce s StB tím způsobem, že mu vyhrožovali fyzickou likvidací, zbavením možnosti vykonávat kněžský úřad, persekucí jeho rodinného příslušníka, přitom jmenovaného ohrožovali sekáčkem na maso a nožem, vyhrožovali mu obviněním ze znásilnění a tím, že do něho nalijí alkohol a odvezou na záchytnou stanici, přičemž v důsledku tohoto jednání se u poškozeného vyvinula chronická úzkostná neuróza jako duševní choroba s trvalými následky neboť došel k závěru, že trestní stíhání obžalovaných je promlčeno.

Uvedené rozhodnutí státní zástupce ihned po jeho vyhlášení napadl stížností, kterou následně písemně odůvodnil. Vytýkal soudu I. stupně, že v nedostatečné míře přihlédl k jednoznačnému závěru znalce MUDr. Ivana Weinbergra, který ačkoliv nebyl schopen své závěry přesně formulovat konstatoval, že jednání obžalovaných bylo příčinou vzniku neurózy (posttraumatické stresové poruchy). Poukazoval na svědectví poškozeného a řady svědků, kteří popsali dynamickou změnu v chování poškozeného po události ze dne 14.4.1984. Podle názoru státního zástupce lze s dostatečně vysokou mírou pravděpodobnosti učinit závěr, že mezi jednáním obžalovaných a zjištěným následkem je příčinná souvislost. O závažnosti tohoto následku svědčí i skutečnost, že uvedená porucha ovlivňuje chování poškozeného dodnes a je tedy možno dovodit, že jde o následek závažný a trvalý. Krajskému soudu je státním zástupcem dáno ke zvážení, zda zvláště závažný následek jednání obou obžalovaných nelze spatřovat i v tom, že díky závažnému

překročení svých pravomocí v postavení veřejných činitelů zapříčinili, že na poškozeného mohlo být neoprávněně pohlíženo jako na spolupracovníka StB., což mohlo znamenat výraznou diskriminaci jeho osoby. Z pohledu státního zastupitelství byly splněny všechny formální i materiální znaky trestného činu zneužívání pravomoci veřejného činitele podle § 158/1a,2c) tr.zák. a u takového trestného činu promlčecí doba ve smyslu § 67 tr.zák. neuplynula a trestnost činu nezanikla. V závěru stížnosti bylo navrženo, aby krajský soud napadené usnesení zrušil a soudu I. stupně uložil, aby o věci znovu jednal a rozhodl.

Z podnětu podané stížnosti krajský soud podle § 147/1 tr.ř. přezkoumal správnost výroku napadeného usnesení, jakož i správnost postupu řízení, které jeho vydání předcházelo a poté dospěl k následujícím závěrům.

Je možno konstatovat, že nalézací soud předmětné kauze věnoval náležitou pozornost, provedl rozsáhlé a úplné dokazování s cílem zjistit co nejpřesnější skutkový děj, o němž by nebyly důvodné pochybnosti, a poté dojít i ke správným právním závěrům. Své rozhodnutí řádně a náležitě odůvodnil, kdy vyhodnotil všechny důkazy jednotlivě i ve vzájemných souvislostech, vysvětlil jakými úvahami se při svém rozhodování řídil. Pokud jde o konstatování obsahu jednotlivým důkazů ve věci shromážděných, lze zcela odkázat na odůvodnění napadeného usnesení a není třeba na tomto místě je opakovat. Okresní soud po vyhodnocení důkazů dospěl k závěru, že poškozený byl dne 14.4.1984 převezen do kanceláře Hotelu Stadion, kde byl obžalovaným za přítomnosti operativního pracovníka získáván ke spolupráci se státní bezpečností. Po několika hodinovém nátlaku, kdy bylo poškozenému slovně vyhrožováno a také odpírána možnost odejít na WC, podlehl a spolupráci podepsal. Učinil tak po výhrůžkách, že bude zavřen do mrazícího boxu, že jeho synovec nedostuduje bohosloveckou fakultu, že do něj bude nalit alkohol a v opilém stavu bude převezen na záchytku, že pokud nepodepíše tak z místnosti neodejde živý, a že bude označen za pachatele znásilnění. Tvrději a arogantněji se přitom choval obžalovaný, kdy své slovní výhrůžky doplnil nebezpečnou manipulací nožem, kdy tvrdil, že tímto nožem bude házet směrem na poškozeného a nožem také knězi přejížděl po krku a vyhrožoval, že ho svlékne a bude ho řezat na genitáliích. V průběhu tohoto nátlaku poškozený i omdlel a tato událost se projevila na jeho psychickém zdraví. Popsaný skutkový stav soud I. stupně zjistil i přes skutečnost, že oba obžalovaní k věci nevypovídali a poškozený vypovídal pouze v přípravném řízení. Zdůrazňuje se, že ke stejnému názoru dospěl bez důvodných pochybností i stížnostní soud. Okresní soud poté po přesném a precizním konstatování promlčecích lhůt dle § 67/1 tr.zák., a to i ve spojení se zákonem č. 198/93 Sb. (§ 5 cit.zák.) o protiprávnosti komunistického režimu a o odporu proti němu, jakož i z pohledu úvah o možných právních kvalifikacích jednání obou obžalovaných, správně konstatuje, že zásadním bodem předmětné trestní věci je otázka, zda v důsledku chování obou obžalovaných ze dne 14.4.1984 se u poškozeného vyvinula duševní choroba v podobě chronické úzkostné neurózy s trvalými následky a jedná se tedy o tzv. „jiný zvlášť závažný následek“ uvedený v ust. § 158/2c) tr.zák. Nalézací soud znovu přesně konstatuje obsahy jednotlivých důkazů k této otázce se vážící a dospívá k názoru, že nelze po

jejich vyhodnocení dospět k jednoznačnému závěru, že v důsledku jediné události ze dne 14.4.1984 se u vyvinula duševní choroba, výše uvedená. Krajský soud při odkazu na odůvodnění napadeného usnesení navíc zdůrazňuje, že závěry znaleckého zkoumání MUDr. Weinbergera nelze hodnotit odděleně od ostatních důkazů a nelze je přeceňovat, zejména s ohledem na skutečnost, že znalec neměl možnost pracovat a hodnotit zdravotní dokumentaci poškozeného vážící se ke kritické době a znalecké zkoumání bylo prováděno v době, kdy probíhalo vyšetřování tohoto případu, takže v důsledku těchto okolností byl poškozený znovu vystaven stresujícím situacím, které vzhledem ke své zjištěné nervové labilitě těžce zvládá. Tato skutečnost tj. tenze z trestního řízení mohla mít nepochybně vliv na jeho chování před znalci a ovlivnit tak jejich závěry. V této souvislosti je nutno poukázat a hodnotit výpověď bratra poškozeného p.

který m.j. uvedl, že se poškozený v běžných životních situacích chová „zcela normálně“, své chování změnil v případě, že se hovoří o události ze dne 14.4.1984. Z ostatních provedených důkazů je však zjevné, že poškozený jednal a jedná lucidně a má spojení s realitou. Dále bylo zjištěno, že poškozeného od dětství provází zvýšený neurotismus, který se v průběhu dalšího života pod vlivem stresových situací prohlubuje, o čemž m.j. hovoří i znalec - psycholog PhDr. Petr Vavřík. Sám poškozený se blíže ve své výpovědi v přípravném řízení nevyjadřoval ke svým konkrétním zdravotním potížím po 14.4.1984, když pouze uvedl, že od té doby trpěl nespavostí a „snad by se dalo říci přecitlivělostí“. Práce neschopen nebyl, své kněžské povinnosti si plnil, lékařskou pomoc vyhledal pouze u svého bratrance - psychiatra který nemohl být v průběhu dokazování vyslechnut, neboť v r. 1992 zemřel. Z výpovědi poškozeného a manželky zemřelého p. vyplynulo, že mu < předepisoval léky na spaní, šlo však o nepravidelné užívání. Podat bližší informace poškozeným se vzhledem k absenci jeho svědecké výpovědi před soudem nepodařilo zajistit. Jestliže za této důkazní situace dospěl soud I. stupně k závěru, že nelze bez důvodných pochybností jednání obžalovaných ze dne 14.4.1984 prohlásit za jedinou událost, která zapříčinila u poškozeného vznik duševní choroby s trvalými následky, jde o závěr, který krajský soud sdílí a rozhodnutí soudu I. stupně proto považuje za správné a zákonné, když v jeho důsledku bylo nutno trestní stíhání zastavit, neboť je promlčeno.

K úvahám naznačeným státním zástupcem v podané stížnosti, tedy že zvlášť závažný následek by mohl být spatřován i v tom, že na poškozeného mohlo být v důsledku jednání obžalovaných neoprávněně pohlíženo jako na spolupracovníka StB., což mohlo znamenat výraznou diskriminaci jeho osoby, lze uvést, že pro takový závěr nebyly v průběhu celého dokazování zjištěny důkazy. Sám poškozený o takovémto následku se nikdy nezmiňoval, rovněž tak nikdo ze slyšených svědků. Z výpovědi poškozeného a svědka bylo zjištěno, že o události z kritického dne se dozvěděli tehdy okresní a krajský církevní tajemník, kteří také poškozenému ještě v r. 1984 sdělili, že oba obžalovaní byli za své jednání vůči němu ze dne 14.4.1984 potrestáni. Toto zcela koresponduje s důkazem založeným ve spise v podobě kázeňských trestů, které byly rozkazem náčelníka Krajské správy SNB v Ostravě ze dne 17.9.1984 a ze dne 14.12.1984 oběma obžalovaným za takovéto jednání uloženy. Lze tedy s jistotou uzavřít, že osoby, které se o

vynuceném podpisu ke spolupráci obžalovaného s StB. ze dne 14.4.1984 dověděly, současně měly vědomost o okolnostech za jakých k tomu došlo a poškozený nikdy nepocítil v této souvislosti diskriminaci či pohrdání vůči své osobě.

S ohledem na správnou, podrobnou, přiléhavou argumentaci použitou okresním soudem, jakož i na shora uvedené skutečnosti je rozhodnutí soudu I. stupně shledáno správným a zákonným, a proto byla stížnost státního zástupce jako nedůvodná podle § 148/1c) tr.ř. zamítnuta.

Poučení:

- 1) Proti tomuto rozhodnutí není další řádný opravný prostředek přípustný.
- 2) Proti tomuto rozhodnutí mohou podat dovolání Nejvyšší státní zástupce pro nesprávnost kteréhokoliv výroku rozhodnutí soudu, a to ve prospěch i v neprospěch obviněného, a obviněný pro nesprávnost výroku tohoto soudu, který se ho bezprostředně dotýká, avšak pouze prostřednictvím obhájce.
Dovolání lze podat u soudu I. stupně ve lhůtě dvou měsíců od doručení rozhodnutí, proti kterému dovolání směřuje, k Nejvyššímu soudu ČR, s uvedením důvodů, v jakém rozsahu a čeho se dovolatel domáhá, včetně návrhu na rozhodnutí v rozsahu ustanovení § 265f) tr.ř.

Krajský soud v Ostravě

- dne 28.6.2004 -

Mgr. Alexandra ~~Erbánová~~
předsedkyně senátu

vypracovala:
Mgr. Věra Salamonová